

Sectoroverschrijdend project 'Zorginnovatie in Welzijn' van start

Zorg in een nieuw kleedje

Cover De zorgsector wil innoveren. En voor één keer gaat het niet om technologische innovatie. Het project 'Zorginnovatie in Welzijn' ontwikkelt een innovatiemethodiek die voor alle welzijnsvoorzieningen bruikbaar is.

Tekst Nico Krols | Illustratie Ief Claessen | Foto Jan Locus

Het Vlaams Welzijnsverbond, het Verbond van Verzorgingsinstellingen (VVI) en het onderzoekscentrum Lucas (KULeuven) lanceren met de steun van Cera een nieuw driejarig project genaamd 'Zorginnovatie in Welzijn'. Wetenschap gaat hier hand in hand met de kennis en inzichten uit de praktijk van de verschillende zorgsectoren. De maatschappij verandert van aanzien. Daarom heeft de welzijnssector nood aan innovatie om gebruikergericht te kunnen werken. "We krijgen meer en meer te maken met zorginnovatie.

"We willen tonen dat ook welzijnsvoorzieningen nadenken over innovatie en bereid zijn om te innoveren."

'Zorginnovatie in Welzijn' kan ons helpen om hierop te anticiperen", vindt Willy Wevers (directeur bij het dienstencentrum Ter Engelen). "We willen aan de overheid tonen dat ook welzijnsvoorzieningen nadenken over innovatie en bereid zijn om te innoveren", zegt Frank Cuyt, directeur van het Vlaams Welzijnsverbond.

DIAGNOSE-INSTRUMENT

Voor de zes deelsectoren van het project krijgt Lucas, een centrum voor zorgonderzoek en consultancy, de opdracht om een diagnose-instrument te ontwikkelen: de gehandicaptenzorg, de bijzondere jeugdbijstand, de gezinsondersteuning, de kinderopvang, het vrijwilligerswerk en de ouderenzorg. Er komt ook een website.

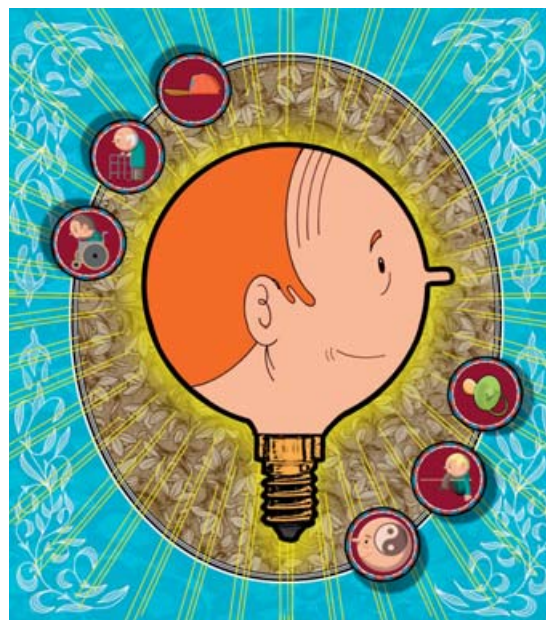
Koen Hermans, projectleider bij Lucas: "Het diagnose-instrument zal de voorzieningen en instellingen helpen om vast te stellen of ze klaar zijn om te innoveren, waar ze best innoveren en wat ze nodig hebben om dat op een duurzame manier te doen. Op de website zal iedereen het nodige materiaal vinden om innovatief aan de slag te gaan."

Het project wil ook methodisch vernieuwend zijn, door de wisselwerking tussen verschillende kennisvormen en de samenwerking met de voorzieningen als uitgangspunt te nemen. Een reflectiegroep van

deskundigen denkt mee en becommentarieert het geleverde werk. Zo moet het project dicht bij het werkveld blijven. Er komt ook een jaarlijkse denkdag voor het veld, het beleid, de koepels en de gebruikers.

NIEUWE NODEN EN PROBLEMEN

Linda Beirens, stafmedewerker projectwerking en beleidsondersteuning van het Vlaams Welzijnsverbond: "De zorgsector wordt voortdurend uitgedaagd om haar methodieken aan te passen aan maatschappelijke veranderingen, nieuwe behoeften, nieuwe doelgroepen. Het correct inschatten van die nieuwe noden en problemen vergt van de voorzieningen een permanente wendbaarheid. Het ligt niet voor de hand dat alle niveaus van een organisatie zich tijdig en simultaan op verandering richten." Organisaties willen wel innoveren, maar ze geven vaak zelf aan dat het niet loopt zoals gepland. Beirens: "Met het project 'Zorginnovatie in Welzijn' zoeken we in de organisatie en daarbuiten hefboomen voor innovatie. We mikken dus ook op een samenwerking van private en publieke

organisaties.” Er werd bekeken hoe de bedrijfswereld innovatief werken benadert. “De wisselwerking tussen profit en non-profit werpt vruchten af”, zegt Geert Stroobant, directeur van De Heide, een centrum voor motorisch gehandicapten. “Verandering en innovatie zijn niet vanzelfsprekend in welzijnsvoorzieningen, omdat het personeelsverloop fors is. Dat maakt de uitdaging alleen maar groter.”

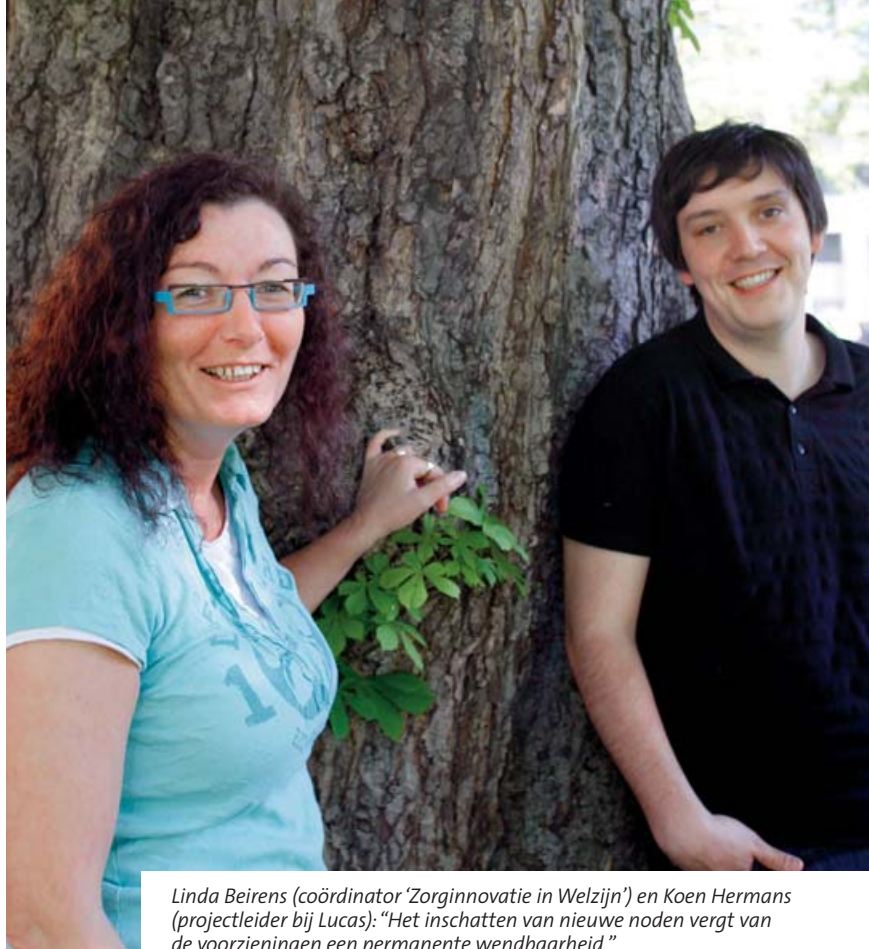
CORRECTE DEFINITIE

Eerste uitdaging voor het project is het vinden van een definitie voor zorginnovatie. Renilt Vranken, wetenschappelijk medewerker bij Lucas: “Innovatie is een containerbegrip. We zijn het er alleszins over eens dat voor de welzijnssector innovatie geen doel op zich vormt. Daarom hebben we eerst ons doel bepaald. Het eerste jaar werkten we aan een heldere visie op zorginnovatie in welzijn. Samen met deelnemers uit de verschillende zorgsectoren kwamen we tot gemeenschappelijke zorgdoelen. We kunnen de discussie over de continuïteit van de zorg niet uit de weg gaan. Hetzelfde geldt voor de discussie over de aanspreekbaarheid van de hulpverlener, de toegankelijkheid van de zorgvorm of de participatie van de gebruiker.”

Tarsi Windey, sectorcoördinator ouderenzorg bij de VVI: “Typisch voor de zorg is dat hulpverleners een unieke persoonlijke relatie met cliënten hebben. Een innovatieproject moet vooral gunstige randvoorwaarden creëren om de kwaliteit van die relatie te bevorderen.”

INNOVEREN IN DRIE STAPPEN

De sector innoveert om toekomstgericht te kunnen werken. Hoe vangen we over tien jaar de bejaarden met downsyndroom op? Wat zijn de praktische gevolgen van de verkleuring van het cliënteel in de kinderopvang? Wat met de oudere allochtonen die te weinig bereikt worden? En hoe beantwoord je aan de verwachting van de gebruiker die meer wil dan een louter functioneel optredende zorgverstrekker? ‘Zorginnovatie in Welzijn’ kan zorginstellingen helpen om een duidelijk antwoord te geven op die vragen. Tijdens de eerste fase van het project (2007-2008) komt er een overzicht van de veranderingen en knelpunten waarmee non-profitorganisaties worden geconfronteerd. Er wordt onderzocht hoe de welzijnsvoorzieningen daarop inspelen en waar de grootste problemen zitten. De onderzoeksresultaten vormen de basis van een innovatiedefinitie en -methodiek. In de tweede fase van het project (2008-2009) wordt een diagnose-instrument ontworpen dat voorzieningen moet helpen om na te gaan wat nodige en gewenste veranderingen zijn, hoe groot de innovatiecapaciteit is, en welke hefboomen en knelpunten aanwezig zijn. In de derde fase van het project (2009-2010) wordt de innovatiemethodiek toegepast en geëvalueerd. Het is

Linda Beirens (coördinator ‘Zorginnovatie in Welzijn’) en Koen Hermans (projectleider bij Lucas): “Het inschatten van nieuwe noden vergt van de voorzieningen een permanente wendbaarheid.”

de bedoeling om in een aantal voorzieningen innovatieprocessen op gang te brengen en te evalueren. Op 25 september wordt tijdens een studiedag de eigenlijke start van het project gegeven. Linda Beirens is aangesteld als coördinator van het project ‘Zorginnovatie in Welzijn’: “Op die dag doen we uit de doeken wat we precies verstaan onder zorginnovatie en hoe we de cliënten in de toekomst kunnen helpen.” Volgend jaar moet het diagnose-instrument klaar zijn. “Én we reiken ook een methodiek aan”, zegt Beirens. “Hoe innoveer je? Hoe evalueer je het innovatiebeleid? Wat met ons beleid de komende jaren? We helpen je met het antwoord op die vragen.” De website www.zorginnovatie.be zal vanaf september 2008 online zijn.

- Meer informatie: linda.beirens@zorginnovatie.be
- Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum

Het project Zorginnovatie ging op 1 juni 2008 van start en loopt drie jaar. De volgende resultaten worden nagestreefd:

- een wetenschappelijke studie, met duidelijkheid over het begrip ‘zorginnovatie’ in welzijn, de hefboomen en de hindernissen
- een diagnose-instrument dat welzijnsvoorzieningen toelaat om hun innovatiebereidheid te beoordelen
- een innovatiemethodiek
- goede praktijken van zorginnovaties in voorzieningen
- een website, www.zorginnovatie.be, die in september 2008 gelanceerd wordt